

Įvairias specialybes išbandžiusi Alma Mikalauskienė savo vietą rado Krinčino bibliotekoje

Simona MARAČINSKIENĖ

Šiais laikais, kai mažėja skaitytojų, bibliotekos priverstos ieškoti būdų išlikti reikšmingos. Jos tampa tarsi mažais kultūros centrais – kuriamos erdvės laisvalaikiui ir edukacijoms, organizuojami mokymai bei dirbtuvės, kviečiami žinomi žmonės, vykdoma įvairiapusė kultūrinė veikla visoms amžiaus grupėms.

Aplankėme Krinčino kaimo biblioteką, kad iš arčiau pamatytume, kaip ji veikia mažoje bendruomenėje, ir susipažintume su čia dirbančia bibliotekininke Alma Mikalauskiene.

Šabakštyną pavertė jaukais namais

Alma Mikalauskienė vaikystę praleido Kiemėnų kaime, o vėliau kartu su vyru Arūnu dešimt metų gyveno Namišiuose. Dirbo žemės ūkio bendrovėje „Tetirvinai“ ir svajojo apie erdvesnius namus bei gausesnį šeimą.

Krinčinai tapo jų namais, kai dieverio šeima – Tomas ir Gintarė Mikalauskai – pasiūlė įsigyti sodybą šalia jų.

– Vyras net nusikeikė, kai išgirdo tokį pasiūlymą, – šypsodamasi prisimena Alma. – Sodyba buvo smarkiai apleista, apaugusi medžiais ir krūmais, kuriuose knibždėjo įvairių graužikų. Gavę leidimus kirsti medžius, sukrėvėme tris priekabas malkų. Iki šiol matau, kaip vaikai tą dieną tempė malkas kieme. Kai viską išvalėme, kai kurie kaimo gyventojai net nustebo – pasirodo, čia visą laiką buvo namas!

Anksčiau toje vietoje gyveno labai pamaldi močiutė.

– Sienos buvo nukabinėtos šventųjų paveikslais, jų prikrauta ir maišuose. Šventintų kryžių ir žvakių – nors vežimu vežk. Toks vaizdas mus pasitiko patekus į vidų. Paveikslus atidavėme vietinei tikinčiajai, kryžlius vis dar laikome – bijome išmesti, planuojame išvežti į Kryžių kalną. Žvakeles pasilikome. Per ketverius metus jas naudodami nė kiek nesumažinom – užteks iki gyvenimo galo, – juokiasi Alma.

Reikėjo nemažai laiko ir pastangų, kol apleista sodyba virto jaukais

Knygos – neatsiejama Almos Mikalauskienės dalis. A. GARASTAITĖS nuotr.

šeimos namais, kuriuose Alma ir Arūnas augina keturis sūnus: šešiolikmetį Pijų, trylikos metų Jokūbą, devynmetį Astijų ir jaunėlį – ketverių metų Vakarį.

Nuolat besimokanti

Kolūkiečių šeimoje augusios Almos kelias iki bibliotekos buvo kupinas įvairių profesinių patirčių. Jos mama Kristina Jonaitienė daugiau nei dvidešimt metų dirbo fermoje Tetirvinuose – rūpinosi veršiukais ir veršingomis karvėmis. Tėvas Laimutis Jonaitis ten pat dirbo traktoriaus vairuotoju ir ūkio darbininku.

– Kas dvi ar tris dienas mamai tekdavo vadinamoji „didžioji diena“ – mėšlo valymas. Tomis dienomis ir aš dažnai važiuodavau padėti, – pasakoja Alma.

Baigusi Saločių vidurinę, Alma mokslus tęsė Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykloje, kur įgijo apskaitininko-kasininko profesiją.

Po studijų gimė pirmasis sūnus Pijus. Jam paaugus, moteris pasuko netikėtą keliu – ėmė melžti karves.

– Dar paauglystėje labai knietėjo išbandyti šį darbą. Daug metų artimai bendravau su fermos vedėja Reda Mockuviene. Kartą pasikalbėjus paaiškėjo, kad ji kaip tik ieško darbuotojo. Kelis mėnesius rūpinausi gyvuliais – šeriau, valiau mėšlą, o vėliau, atsiradus laisvai melžėjos vietai, nedvejodama sutikau dirbti.

Rytinis melžimas prasidėdavo penktą valandą ryto. Bandoje – apie 1 000 galvijų. Visi jie turėdavo būti suvaryti į melžimo aikštelę, kiekviena karvė apžiūrima, uždedami melžimo aparatai, o vėliau jie nuimami ir gyvulys išleidžiamas ganytis. Tą pačią procedūrą kartodavome 17 valandą vakare.

Darbas buvo fiziškai labai sunkus, bet įdomus. Tiesa, dabar grįžti ten nebenorėčiau, – prisipažįsta moteris, fermoje dirbusi beveik penkerius metus.

Vėliau pašnekovės gyvenimo planus pakoregavo gimstantys vaikai. Planus! Bet ne jos užsispyrimą. Vaikų priežiūros atostogų metu Alma nenustojo mokytis: iš pradžių baigė apdailininko specialybę Panevėžio profesinio rengimo centre, o gimus antram vaikui – studijavo Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykloje.

– Niekada nežinau, kada pravers traktoriaus vairavimo pažymėjimas ar melžėjos patirtis, – šypsosi pašnekovė.

Ateityje ji norėtų studijuoti aukštąjį mokslą, susijusį su bibliotekiniškyste, nes jaučia, kad tai – jos sritis.

Naujame darbe – pusmetis

Alma Mikalauskienė Krinčino bibliotekoje dirba tik pusę metų.

– Nuo mokyklos laikų mylėjau vaikus ir svajoju tapti mokytoja ar

kurio ištraukė gražinti atneštą knygą.

Naujoji bibliotekos darbuotoja džiaugiasi ir buvusios Krinčino bibliotekininkės Rimos Kubiliūnienės dėmesiu – ši dažnai užsuka aplankyti, pasidalina patarimais ar padrąsinančiu žodžiu.

Knygos, žaidimai ir Latvija

Alma Mikalauskienė – aistringa skaitytoja. Ji mėgsta romanus, istorinius pasakojimus, ypač knygas, pasakojančias apie Aušvico tragediją. Viena įsimintiniausių – Kristin Harmel „Dingusių vardų knyga“, kurią prisiminus jai iki šiol šurpuliukai po kūną bėgioja.

– Dievinu amerikiečių rašytojos Colleen Hoover knygas! Visos jos mane taip įtraukia, kad negaliu atsisplėšti, – prisipažįsta bibliotekos darbuotoja.

Krinčnietė mėgsta ir stalo žaidimus bei dėliones

– Dažniausiai jas dėliojau su vyriausioju sūnumi – tai mūsų laikas, proga pabūti kartu. Kol kas didžiausia mūsų dėlionė – 3 000 detalių. Ji dabar puošia vaikų kambarį. Vis pasvajojame apie dar didesnę iššūkį, bet kol kas neišryžtame – bijome, kad katinas neišnešiotų mažų detalių po visus namus, – šypsosi Alma.

Alma ir Arūnas su sūnėmis.

Asmeninio albumo nuotr.

darželio auklėtoja. Gyvenimas tarsi nunešė mane kitu keliu, tačiau dabar jaučiu, kad esu ten, kur visuomet norėjau būti. Lankydamosi Kiemėnų bibliotekoje visada žavėjauosi ten dirbančios Violetos Atkočiūnienės darbu ir aplinka, kuriai ji atidavė daugiau nei 40 savo gyvenimo metų. Išgirdusi, kad Krinčino bibliotekoje ieškomas darbuotojas, ryžausi pabandyti ir... laimėjau konkursą. Iššūkių dar netrūksta, bet esu laiminga. Beje, kai Violeta sužinojo, kad tapau jos kolege, visiems sakė: „Čia mano vaikas, aš ją užauginau“, – jaudulio neslėpdama džiaugiasi Alma.

Ji su šypsena prisimena ir pirmąjį aptarnautą skaitytoją:

– Pirmą darbo dieną dar gerai nežinojau nei ką daryti, nei ką sakyti. Atėjo žmogus, į kurį pažiūrėjus net nepagalvotum, kad jis skaito. O jis tyliai padėjo ant stalo maišelį, iš

Artimas jai ir muzikos pasaulis. Tėtis buvo savamokslis muzikantas – grojo būgnais, akordeonu, sintezatoriumi, armonika. Alma pati vaikystėje lankė muzikos mokyklą, grojo akordeonu ir fortepijonu.

– Dabar nebegroju, bet kai tėvų namuose pamatau saugomą savo akordeoną, visuomet prisimenu tėtį, – sako ji.

Mėgstamiausias šeimos laisvalaikis – netikėtai susikrauti daiktus ir leistis į kelionę gamton. Mėgstamiausios kryptys – pažintiniai takai, apžvalgos bokštai, mažiau lankomos vietos. Vasaromis Mikalauskų šeima ilsisi Latvijos pajūryje – kasmet vis kitame kurortiniame miestelyje. Tokiu būdu jie pažįsta kaimyninę šalį ir jos atokesnius kampelius.

(Nukelta į 12 p.)

Įvairias specialybes išbandžiusi Alma Mikalauskienė savo vietą rado Krinčino bibliotekoje

(Atkelta iš 6 p.)

– Kartą navigacijai nurodėme mus vežti į Engurės miestelį, o ji mus atvedė į... Rygą. Pasirodo, supainiojome – vietoj miestelio įvedėme Latvijos sostinėje esančios gatvės

pavadinimą. Juoko buvo ilgam, – smagų nuotykių prisimena Alma.

Biblioteka – ne tik knygoms, bet ir žmonėms

Šiuo metu Krinčino bibliotekos skaitytojų sąrašuose – 169 įvairaus

amžiaus žmonės.

– Pas mane reguliariai užsuka Regina Šinkūnienė – 75-erių metų skaitytoja, kuri, galima sakyti, yra perskaičiusi kone visas bibliotekos knygas. Ji turi sąsiuvinį, kuriame kruopščiai žymi kiekvieną perskaitytą leidinį. Tai labai uoli skaitytoja – jei kažko dar neturime, tenka vežti knygų iš Pasvalio, – pasakoja Alma.

Biblioteką lanko ir vietos vaikai. Vieni užsuka knygų, kiti – tiesiog pasikalbėti.

– Dauguma mieliau renkasi filmus, nei skaitymą. Bet vis dar viliuosi, kad anksčiau ar vėliau jie atras savo kelią į knygų pasaulį, – atsidūsta bibliotekininkė.

Alma – dažna viešnia Krinčino vaikų darželyje ir dienos centre.

– Edukacijos pagal pasaką „Pirštinė“, knygų skirtukų ar atvirukų gamyba ar tiesiog pasakos skaitymas prieš pietų miegą – veiklų su mažais niekada nepritrūksta. Svarbiausia, kad jie nuo mažens atrastų knygą, – įsitikinusi ji.

Darbas bibliotekoje toli gražu neapsiriboja vien knygomis. Vyresnio amžiaus žmonės dažnai kreipiasi prašydami padėti sumokėti mokesčius, atsispausdinti dokumentus, prisire-

Rytmetis Krinčino darželyje.

gistruoti pas gydytoją ar deklaruoti pajamas. Tokiais atvejais Alma kartu su skaitytoju sėda prie kompiuterio ir ieško sprendimų.

– Kuo mes skiriamės nuo didmiesčių bibliotekų? Pro jų langus turbūt retai išvysi ramiai žolę rupšnojantį kiškį (juokiasi). O jei

rimtai – žinoma, pas mus mažiau žmonių, edukacijų, galimybių. Tačiau mažesnis lankytojų srautas leidžia užmegzti artimesnius, nuoširdesnius ryšius su kiekvienu. O tai – stiprios bendruomenės pagrindas, – įsitikinusi Alma Mikalauskienė.

Asmeninio albumo nuotr.

Šeimos atostogos Jūrmaloje.